

KOMUNIKACE PRO UČITELE

Požadavky na efektivní komunikaci:

1. dodržení struktury rozhovoru: úvod, rámec, details, shrnutí, závěr;
2. kooperace s partnerem – obousměrná komunikace, zpětná vazba;
3. maximum kvantity – dostatek informací a zároveň úspornost sdělení;
4. maximum kvality – přesnost, jednoznačnost, pravdivost;
5. relevance – přiměřenost a srozumitelnost;
6. jazyková správnost;
7. asertivní jednání;
8. pedagogický cit a takt.

PEDAGOGICKÉ DOVEDNOSTI

plánování a příprava
realizace vyučovací jednotky
řízení vyučovací jednotky
klíma třídy
kázeň
hodnocení prospěchu žáků
reflexe vlastní práce a evaluace (sebehodnocení)

PEDAGOGICKÉ DOVEDNOSTI

- 1) Nedostatečné plánování hodiny předem uvádí hodinu do improvizčních poloh.
- 2) Je-li učitel v hodině nervózní, nemůže čekat od svých studentů uvolněnost.
- 3) Jestliže má učitel na své studenty nepřiměřené nároky, ztratí jejich schopnost zapojení.
- 4) Nebude-li vůči studentům uctivý, nemůže čekat, že studenti budou uctiví k němu.

- 5) Jestliže učitel nevytvoří pravidla pro třídu s požadavky jejich plnění, nemůže být překvapen, že studenti během jeho hodin pokřikují přes celou třídu.
- 6) Jestliže bere učitel systém známek pouze jako výsledek školního roku a ne například i jako způsob určení, ve které oblasti ještě studentovi pomoci, nedocílí jeho posunu.
- 7) Jestliže se učitel nezamyslí, kde v hodině udělal chybu, nebo co udělal dobře, nebude tak zjevný jeho posun k lepšímu.

Všechny body vyžadují plné zapojení učitele a jeho autority vůči sobě samému, ale taky vůči studentům.

AUTORITA UČITELE

- ovládnutí formálních pravidel
  - „čitelnost“ učitele
    - spravedlnost
    - sebeovládání
  - sebereflexe a sebekritika
- empatie (ne přílišná důvěrnost)
  - hodnotový systém
    - řád a pravidla
    - sebedůvěra
  - humor

Principy vedení třídy

Liberální typ řízení

- produktivnost skupiny po stránce kvality i kvantity je relativně malá,
- žáci bývají nespokojeni s procesem i výkony skupiny,
- žáci jsou nespokojeni, nedisciplinovaní, existují mezi nimi časté konflikty i pro malichernosti, každý pracuje podle svého, vzájemně si překáží,
- učitel neovlivňuje chod skupiny vůbec nebo minimálně, ponechává volný průběh tomu, co a jak budou žáci dělat, neprojevuje řídící aktivitu.

Principy vedení třídy

Demokratický typ řízení

- průměrná (z hlediska srovnávaných typů) kvantita splněných úkolů, ale vysokou kvalitu a inovace postupů,
- relativně nejvyšší zájem o práci, originalita myšlení a postupů,
- možnost žáků podílet se na rozhodování při výběru cílů, metod a postupů činností,
- žáci jsou většinou spokojeni s prací a skupinou,
- učitel má přirozenou autoritu, používá kreativní přístupy, vede osobní rozhovory i týmové diskuse, logicky přesvědčuje, informuje o variantách a perspektivách.

Principy vedení třídy

Participační a demokratický styl vedení:

- žáci se podílejí na rozhodování
- učitel se snaží získat souhlas skupiny se zavedením změn
- učitel informuje skupinu o otázkách, které se jí týkají
- učitel si najde čas, aby naslouchal členům skupiny
- učitel s uznáním vítá kritiku svého vlastního postupu
- učitel dosahuje toho, že žáci se v rozhovoru s ním chovají volně a nenuceně
- učitel podněcuje žáky, aby projevovali své myšlenky a názory
- učitel se snaží prosadit návrhy, které vymysleli žáci
- učitel dovoluje pracovat žákům způsoby, které sami považují za nejlepší